ISSN 1822-5152

Kronika

Lietuvos Respublikos (LR) Prezidentė ir lietuvių išeivija

2010 m. gruodžio 10 d. Vatikane įvyko LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės audiencija pas Romos Popiežių Benediktą XVI. Valstybės vadovė padėkojo už Šv. Sosto vykdytą Lietuvos aneksijos nepripažinimo politiką sovietinės okupacijos metais ir pakartojo ankstesnį Lietuvos kvietimą Šventajam Tėvui atvykti į mūsų šalį.

2010 m. gruodžio 10 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Italijos ministru pirmininku Silvijum Berluskoniu. Susitikime buvo aptarti dvišaliai santykiai. Taip pat kalbėta apie Lietuvai svarbią Villa Lituania problemą. Ministras pirmininkas informavo, kad jo vadovaujama vyriausybė yra pasiryžusi intensyvinti dialogą su Lietuva šiuo klausimu ir ieškoti abiem šalims priimtinų sprendimų. Tikimasi, kad bendromis pastangomis bus rastas būdas kurti istorinį teisingumą dėl prarastų Lietuvos ambasados Romoje pastatų.

2010 m. gruodžio 21 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Baltarusijoje veikiančių lietuviškų Pelesos ir Rimdžiūnų mokyklų mokiniais ir jų mokytojais. Jau tradiciniu tapusiame kasmečiame kalėdiniame susitikime su Baltarusijoje gyvenančių lietuvių vaikais Prezidentė pabrėžė svarbų lietuvių bendruomenių Baltarusijoje vaidmenį puoselėjant lietuvybę, saugojant ir gerbiant savo kalbą, kultūrą ir papročius.

2011 m. vasario 17 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Lietuvoje viešinčiu poetu ir eseistu Tomu Venclova. Šalies vadovė su poetu kalbėjo apie Vilniaus knygų mugę, aptarė Lietuvos visuomenėje vykstančius procesus, intelektualų vaidmenį Lietuvos gyvenimui. Prezidentė domėjosi Tomo Venclovos kūryba ir jo naujai išleistomis knygomis. Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantis rašytojas į Lietuvą atvyko dalyvauti 12-ojoje Vilniaus knygų mugėje, kurioje pristatė dvi savo knygas: poezijos rinktinę „Visi eilėraščiai“ ir knygą „Vilnius. Asmeninė istorija“.

2011 m. gegužės 16 d. Prezidentė Dalia Grybauskaitė Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ karininko kryžiumi apdovanojo garsią orangutanų tyrinėtoją profesorę Birutę Mariją Galdikas. Šalies vadovės teigimu, orangutanus tyrinėjanti ir aktyviai už jų išsaugojimą kovojanti lietuvių kilmės mokslininkė savo darbais plačiai garsina Lietuvą visame pasaulyje, o jos atlikti moksliniai tyrimai vertingomis žiniomis papildo gamtos ir antropologijos mokslus pasauliniu mastu. Profesorės gyvenimas ir veikla yra pavyzdys ugdant jaunąją mokslininkų kartą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir institucijų prie LRV santykiai su lietuvių išeivija

2010 m. spalio 20 d. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis su Baltarusijos užsienio reikalų ministru Sergejumi Martynovu Minske, dalyvaujant Lietuvos ir Baltarusijos prezidentams Daliai Grybauskaitei ir Aleksandrui Lukašenkai, pasirašė Lietuvos ir Baltarusijos susitarimą dėl pasienio gyventojų kelionių tvarkos. Susitarimas tam tikroms pasienio gyventojų grupėms leidžia kirsti valstybės sieną be vizų ir su specialiais vietinio eismo leidimais būti kitos valstybės 50 km pločio pasienio teritorijoje iki 90 dienų per pusę metų.

2010 m. spalio 30–31 d. Čikagoje lankėsi Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Arvydas Daunoravičius. Jis aplankė dvi didžiausias pasaulyje lituanistines mokyklas – Čikagos ir Maironio, ten bendravo su mokyklų vadovybe, mokytojais, vyresniųjų klasių mokiniais. Susitikimų metu Užsienio lietuvių departamento direktorius pasakojo, kas pasikeitė reorganizavus Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą ir dalį jo funkcijų ir atsakomybės perdavus Užsienio reikalų ministerijoje naujai įsteigtam Užsienio lietuvių departamentui. A. Daunoravičius kartu su Lietuvos generaline konsule Čikagoje Skaiste Aniuliene dalyvavo Baltijos lyderystės konferencijoje. Užsienio lietuvių departamento direktorius konferencijos dalyviams apžvelgė aktualiausius Lietuvos politikos įvykius.

2010 m. lapkričio 13 d. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis aplankė Jaunimo centrą Čikagoje, kuriame susitiko su vienos didžiausių pasaulyje Čikagos lituanistinės mokyklos administracija, mokytojais ir mokiniais. Ministras taip pat lankėsi Lituanistikos tyrimų ir studijų centro archyve bei pasaulio lietuvių laikraščio „Draugas“ fondo narių susirinkime. A. Ažubalis susipažino su šių organizacijų veikla, nūdienos aktualijomis ir rūpesčiais, pasikeitė mintimis apie bendradarbiavimo galimybes. Lietuvių dailės muziejuje vyko diskusija „Lietuvos ateitis: tikslas, planai, vizijos“ su lietuvių bendruomene. Diskusiją vedė kunigai Valdas Aušra ir Antanas Saulaitis, joje dalyvavo ir savo mintimis dalijosi būrys Čikagoje gyvenančių tautiečių. Apsilankęs Pasaulio lietuvių centre A. Ažubalis vyko į Balzeko lietuvių kultūros muziejų.

2010 m. gruodžio 2 d. LR Seimas priėmė Prezidentės pakoreguotą Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą su visomis jos teikiamomis pataisomis ir papildymais. Įstatymą sudaro 46 straipsniai, 29 puslapiai. Jis neleidžia dvigubos pilietybės įteisinti po 1990-ųjų į Europos Sąjungos ir NATO šalis emigravusiems žmonėms. Pagrindinis – Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas pritarė Prezidentės veto ir siūlė Seimui priimti įstatymą su visomis Prezidentės teikiamomis pataisomis ir papildymais. Tačiau papildomi – Užsienio reikalų ir Žmogaus teisių – komitetai siūlė atmesti šalies vadovės veto ir palikti galioti Seimo jau priimtą Pilietybės įstatymą su išplėstu dvigubos pilietybės gavėjų ratu. Pagal priimtą įstatymą LR piliečiai yra:

1) asmenys, iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos pilietybę, jų vaikai, vaikaičiai ir provaikaičiai, jeigu šie asmenys nėra kitos valstybės piliečiai;

2) asmenys, 1919 m. sausio 9 d. – 1940 m. birželio 15 d. nuolat gyvenę dabartinėje Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat jų vaikai, vaikaičiai ir provaikaičiai, jeigu jie 1989 m. lapkričio 3 d. priimto Pilietybės įstatymo įsigaliojimo dieną nuolat gyveno ir šiuo metu gyvena Lietuvos Respublikos teritorijoje ir nėra kitos valstybės piliečiai;

3) lietuvių kilmės asmenys, jeigu jie nėra kitos valstybės piliečiai. Lietuvių kilmės

asmeniu laikomas asmuo, kurio tėvai ar seneliai arba vienas iš tėvų ar senelių yra ar buvo lietuviai ir pats asmuo pripažįsta save lietuviu;

4) asmenys, kurie Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo pagal iki šio įstatymo naujos redakcijos įsigaliojimo galiojusius Lietuvos Respublikos įstatymus.

2. Lietuvos Respublikos pilietis negali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, išskyrus asmenis, iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusius Lietuvos pilietybę ir ištremtus ar pasitraukusius iš Lietuvos 1940 m. birželio 15 d. – 1990 m. kovo 11 d. okupacijų metu, taip pat šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, 9 straipsnyje, 12 straipsnio 4 dalyje, 16 straipsnio 1 dalyje, 17 straipsnio 3 ir 4 dalyse, 18 straipsnio 2 dalyje numatytus atskirus atvejus.

2010 m. lapkričio 5 d. Lietuvos ambasadorė Ispanijoje Audra Plepytė Jara dalyvavo Lietuvos garbės konsulo Albasetėje Andreso Forneso Redondo biuro atidaryme. Naujojo garbės konsulo jurisdikcija apima Kastilijos – La Manšos autonominę provinciją. A. F. Redondo puoselėja artimus ryšius su Lietuva. Jis 2006 metais įkūrė Ispanijos ir Lietuvos prekybos rūmus ir yra jų prezidentas. Lietuvos pramonininkų konfederacija įvertino jo pastangas ir paskyrė A. F. Redondo savo garbės ambasadoriumi.

2010 m. lapkričio 16 d. Lietuvos ambasadoje Lenkijoje buvo surengta apskritojo stalo diskusija „Europos kaimynystės politika ir Europos Sąjungos Rytų partnerystė“. Ši diskusija yra naujai įsikūrusios tarptautinės Europos diplomatijos akademijos ir Konrado Adenauerio fondo Lenkijoje programos, skirtos užsienio šalių aukštųjų mokyklų studentams ir valstybės institucijų atstovams, dalis. Diskusijos metu akademijos studentai domėjosi ne tik Lietuvos narystės ES patirtimi ir iššūkiais, bet ir sprendimų priėmimo ES, užsienio politikos darbotvarkės formavimo mechanizmais. Akademijos programoje dalyvauja Lenkijos, Rusijos, Vokietijos ir ES Rytų partnerystės šalių valstybės tarnautojai ir universitetų atstovai.

2010 m. lapkričio 21 d. Los Andžele, Šv. Kazimiero parapijos salėje, vietos lietuvių bendruomenei buvo pristatyta Lietuvos garbės konsulė Daiva Čekanauskas-Navarrette. Naująją garbės konsulę pasveikinęs Lietuvos generalinis konsulas Niujorke Valdemaras Sarapinas palinkėjo tęsti jos tėvo Vytauto Čekanausko, ėjusio tas pačias pareigas 32 metus, darbus ir sėkmingai Lietuvai atstovauti JAV, plėtoti įvairiapusį Lietuvos ir JAV Kalifornijos valstijos bendradarbiavimą, puoselėti lietuvybę.

2011 m. sausio 13 d. Lietuvos ambasadoje Londone vyko Laisvės gynėjų dienos 20-osioms metinėms skirtas minėjimas. Jo metu buvo rodomas Sąjūdžio vaizdo metraštininko Leono Vytauto Glinskio dokumentinio filmo „Laužai prie parlamento“ dalies „Laisvės sargyboje“ peržiūra. Pirmą kartą filmas visuomenei buvo pristatytas 2010 m. gruodžio 28 d. Seime.

2011 m. sausio 20 d. Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Mindaugas Butkus dalyvavo atminimo lentos Lietuvos prezidentui Aleksandrui Stulginskiui atidarymo ceremonijoje Halėje. Lenta atidengta ant Halės ir Vitenbergo miestų Martino Liuterio universiteto sienos. Šį universitetą 1918 m. Nepriklausomybės Akto signataras ir antrasis Lietuvos prezidentas A. Stulginskis baigė 1913 metais. Šventinėje atminimo lentos atidengimo ceremonijoje taip pat dalyvavo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras Kazimieras Starkevičius, Saksonijos–Anhalto žemės ūkio ir aplinkos ministras Hermannas Onko Aeikensas, Vokietijos ir Lietuvos draugijos pirmininkas Ulrichas Rosengartenas, Lietuvos garbės konsulas Erfurte Berndas Moseris ir universiteto vadovai.

2011 m. sausio 20 d. Lietuvos ambasada Ispanijoje ir Madrido akrobatinio skraidymo klubas pagerbė Lietuvos ir Europos čempioną, Ispanijos nacionalinės akrobatinio

skraidymo rinktinės trenerį, buvusį Lietuvos Seimo narį Vytautą Lapėną (1958–2008). Buvę V. Lapėno mokiniai ir bičiuliai dalijosi prisiminimais apie savo mokytoją, kuris ne tik atskleidė aviacinio sporto paslaptis, nutiesė kelius į šio sporto aukštumas, bet ir supažindino juos su Lietuva, jos tradicijomis ir istorija.

2011 m. vasario 11 d. Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis už istorinio palikimo puoselėjimą Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklu „Lietuvos diplomatijos žvaigždė" apdovanojo buvusį ilgametį Prancūzijos lietuvių bendruomenės pirmininką Perkūną Liutkų. Šis Prancūzijos lietuvis padovanojo Lietuvai vertingus savo tėvo Lietuvos diplomato Antano Liutkaus archyvus.

2011 m. vasario 14 d. Pradėjęs vizitą JAV užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis Vašingtone susitiko su vietos lietuvių bendruomene. Ministras pasveikino JAV gyvenančius tautiečius Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga ir dėkojo už paramą Lietuvos valstybingumui stiprinti. Ministras taip pat pakvietė Amerikos lietuvius dalyvauti XV Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume ir Pasaulio lietuvių ekonomikos forume, kurie vyks šių metų liepą Vilniuje ir Kaune.

2011 m. vasario 21 d. Prahos Karolio universiteto senuosiuose rūmuose Karolinume pristatyta Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos paremta į čekų kalbą išversta lietuvių, dalyvavusių 1968 metų sovietinėje karinėje invazijoje į Čekoslovakiją, atsiminimų knyga „Lauk, okupantai!". Prahos pavasario trisdešimtmečiui pažymėti skirtos įvykių dalyvio Petro Algio Mikšos sudarytos ir 1999 metais Lietuvoje išleistos knygos vertimas Čekijos visuomenei pristatomas pirmą kartą.

2011 m. vasario 23 d. Lietuvos ambasadorius Latvijoje Antanas Valionis dalyvavo Agluonoje vykusiame iniciatyvinės grupės dėl karaliaus Mindaugo ir karalienės Mortos įamžinimo šiame Latvijos mieste narių susitikime, kuriame paskelbti paminklo konkurso nugalėtojai. Lietuvos ir Latvijos visuomenės bei kultūros darbuotojų iniciatyva buvo paskelbtas karaliaus Mindaugo paminklo statymo Agluonoje konkursas. Nors istorikai diskutuoja dėl tikslios karaliaus Mindaugo mirties vietos, legenda apie Mindaugo žūtį Agluonoje ir Mortos kilmę iš latgalių sulaukė abiejų šalių visuomenių dėmesio ir palaikymo. Pirmąją vietą laimėjo skulptorius Vidmantas Gylikis kartu su architektais Jonu Anuškevičiumi ir Vyteniu Izokaičiu.

2011 m. vasario 28 d. Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis Kazachstano sostinėje Astanoje oficialiai atidarė iš Almatos perkeltą Lietuvos ambasadą**.** Šiuo metu Lietuvos ambasadorius Kazachstane yra Rokas Bernotas.

2011 m. vasario 28 d. Europos Komisijos atstovybėje Dubline Lietuvos ambasadorius Airijoje Vidmantas Purlys atidarė Genocido muziejaus parodą „Karas po karo: ginkluotasis antisovietinis pasipriešinimas Lietuvoje 1945–1953 metais". Paroda atskleidžia labai svarbų Lietuvos istorijos etapą ir yra iškalbingas liudijimas apie brutalią ir antihumanišką sovietinio režimo prigimtį. Parodoje sukaupti dokumentai yra indėlis į diskusiją ir tyrimus apie totalitarinių režimų padarytus nusikaltimus Europoje.

2011 m. kovo 11 d. Lietuvos ambasada Ukrainoje Kijevo gyventojus pakvietė pakelti akis į dangų ir pažiūrėti į milžinišką Lietuvos vėliavą, pakibusią virš Ukrainos sostinės. Visi kijeviečiai galėjo stebėti, kaip virš Kijevo 200 metrų aukštyje buvo skraidinamos dvi didžiulės Lietuvos ir Ukrainos vėliavos. Akcija vyko Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga. Dvi vėliavos danguje simbolizavo lietuvių ir ukrainų ilgalaikę draugystę ir glaudžius ryšius, taip pat bendrą dabartį ir ateitį suvienytoje Europoje.

2011 m. kovo 16 d. Gruzijoje kaip Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos

pirmininkas viešintis Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis atidengė atminimo lentą pirmajai Lietuvos diplomatinei atstovybei Kaukaze. Lenta atidengta ant pastato Tbilisyje, kuriame 1918–1921 metais dirbo Lietuvos diplomatai. Lietuvos atstovu prie Gruzijos vyriausybės 1918 metais buvo akredituotas Kaukazo lietuvių komiteto pirmininkas, Tbilisio 4-osios berniukų gimnazijos matematikos mokytojas Pranas Dailidė.

2011 m. kovo 22 d. Užsienio reikalų ministerijoje pristatyta nauja užsienio lietuvių žurnalo „Pasaulio lietuvis" koncepcija. Žurnalo leidybos reikalus perėmė Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Kęstas Pikūnas. Jis sakė, kad atnaujinto leidinio tikslas bus pristatyti neišgalvotą ir neišpūstą Pasaulio lietuvių bendruomenės gyvenimą. Atnaujintas „Pasaulio lietuvis" bus leidžiamas Lietuvoje.

2011 m. kovo 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė posėdyje pritarė programai, skirtai užsienio lietuviams skatinti įsitraukti į Lietuvos gyvenimą, įgytas žinias ir patirtį panaudoti Lietuvos gerovei kurti. „Globalios Lietuvos" kūrimo 2011–2019 m. programa siekiama kokybinių Lietuvos ir jos diasporos santykių pokyčių ilgalaikėje perspektyvoje, mažinti takoskyrą tarp išvykusiųjų ir Lietuvoje gyvenančiųjų, skatinti ir stiprinti užsienio lietuvių ryšius su Lietuvos valstybe. Idėja yra grindžiama suvokimu, kad lietuvių tauta yra viena gyvybinga visuma, jungiama bendros lietuviškosios tapatybės ir istorinės atminties, kurios nariai nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos puoselėja lietuvybę, išlaiko politinius, ekonominius, pilietinius ir kultūrinius ryšius su Lietuvos valstybe ir įsitraukia į valstybės kūrimo procesą. Šios programos įgyvendinimą pavesta koordinuoti Užsienio reikalų ministerijai. Žadama, kad artimiausiu metu bus parengtas tarpinstitucinis veiklos planas, kuriame bus numatytos konkrečios „Globalios Lietuvos" kūrimo programos įgyvendinimo priemonės artimiausiems trejiems metams.

Visuomenėje

2010 m. spalio 25 d. Gruzijoje baigėsi Lietuvos dienos. Per savaitę Lietuvos diplomatai, nevyriausybinių organizacijų atstovai, mokslo, scenos ir televizijos žvaigždės apsilankė septyniose Gruzijos savivaldybėse, kur susitikimuose su vietos gyventojais pasakojo apie Lietuvos gamtą, kultūrą, istoriją ir paprastų žmonių kasdienybę.

2010 m. lapkričio 20–21 d. vyko Jungtinėje Karalystėje veikiančių lituanistinių mokyklų, lietuvių kalbos fakultatyvų ir ikimokyklinio amžiaus lietuvių vaikų mokymo įstaigų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo seminaras. Jame aptarti lituanistinio švietimo plėtros klausimai. Dalyviai keitėsi darbo patirtimi, vyko apskritojo stalo diskusijos.

2010 m. gruodžio 13 d. JAV senatorius Richardas J. Durbinas gavo Čikagoje veikiančio Balzeko lietuvių kultūros muziejaus apdovanojimą „Metų žmogus". Lietuvių kilmės senatorių gavus apdovanojimą už jo darbus ir atsidavimą žmonėms pasveikino Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis. Čikagoje surengtoje iškilmingoje vakarienėje Ž. Pavilionis padėkojo senatoriui už jo ilgametę paramą Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei. Ambasadorius priminė R. J. Durbino vizitą Lietuvoje 1991 m. vasarį po tragiškų sausio 13-osios įvykių. Pasak Ž. Pavilionio, senatorius taip pat padėjo Lietuvai tapti NATO nare.

2011 m. vasario 11 d. prasidėjo XIV Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas Beriso mieste. Pagrindinis renginio tikslas buvo bendrauti. Suvažiavimo metu dalyvavo Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas užsienio lietuvių sielovados reikalams, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos Sielovados reikalų komisijos pirmininkas ir PALJ suvažia-

vimo įkūrėjas ir globėjas prelatas Edmundas Putrimas ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos Pietų Amerikos reikalų komisijos pirmininkas ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos Pietų Amerikos atstovas p. Juan Ignacio Fourment Kalvelis. Po vakarienės Lietuvių draugijos „Nemunas" valdybos pirmininkas p. Estebanas Dulkė pasveikino visus susirinkusiuosius. Vėliau prelatas E. Putrimas savo kalboje padėkojo draugijos nariams ir bičiuliams už šiltą priėmimą.

2011 m. vasario 16 d. Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga Suomijos ir Švedijos sostinėse buvo pagerbti Lietuvai nusipelnę asmenys. Lietuvos bičiulių Donelaičio draugijos, Suomijos lietuvių bendruomenės, Lietuvos ir Suomijos kultūros fondo, Lietuvos ir Suomijos prekybos asociacijos, Lietuvos ambasados Suomijoje atstovai ir Estijos ambasadorius Suomijoje Martas Tarmakas padėjo gėlių Helsinkio Hietaniemi kapinėse, kur ilsisi suomių tautosakininkas profesorius Augustas Robertas Niemis, garsinęs Lietuvos vardą Suomijoje ir parengęs Lietuvos švietimo reformos pagrindus. Tylos minute buvo pagerbtas buvusio Lietuvos garbės konsulo Suomijoje Ragnaro Olerio atminimas.

2011 m. vasario 24 d. Vokietijoje, Renhofo pilyje Hiutenfelde, vyko lietuviška vakaronė, skirta Vokietijos verslininkams, kurią organizavo Europos lietuvių kultūros centras, Vokietijos lietuvių bendruomenė ir Vokietijos Bergštrasės regiono ekonominės plėtros agentūra. Vakaronėje buvo pristatytos Lietuvos, kaip verslo ir ekonominio bendradarbiavimo partnerės, privalumai ir perspektyvos. Renginyje dalyvavo daugiau nei 80 Bergštrasės regiono bei Lietuvos verslo ir politikos atstovų.

2011 m. kovo 26 d. Lietuvos ambasadoje Prancūzijoje įvykusiame šachmatų simultane žaidė Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis ir Prancūzijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovai. Renginio metu taip pat vyko Prancūzijoje gyvenančio Lietuvos jaunimo atstovų ir Prancūzijos lietuvių jaunimo sąjungos narių diskusija apie jaunimo emigraciją.

2011 m. kovo 27 d. įvykusiame dešimtajame Norvegijos lietuvių bendrijos suvažiavime buvo išrinkta nauja valdyba. Jos sudėtis: Otilija Achmed, Dalius Banševičius, Daina Bogdanienė, Linas Butnorius, Petras Juzėnas, Jurgina Mačiulytė ir Romas Kazimieraitis.

2011 m. gegužės 7 d. įvyko Kanados lietuvių katalikų centro trimetinis suvažiavimas. Buvo apibūdinti Centro tikslai ir veikla, kuri yra trilypė. Pirmiausia – religinė šalpa Lietuvai, t. y. Lietuvos vyskupų veiklai, spaudai ir jaunimo auklėjimui. Taip pat rengiamos religinės šventės Kanadoje ir skatinamas parapijų ir katalikiškų organizacijų bendradarbiavimas. Ataskaitas apie parapijų veiklą perskaitė jų atstovai.

2011 m. gegužės 7–8 d. Headley Park sodyboje įvyko jau šeštasis Jungtinės Karalystės lietuvių jaunimo sąjungos (JKLJS) suvažiavimas. Renginyje buvo pristatyti visi per metus vykę sąjungos renginiai, organizuoti projektai bei skyrių veiklos ataskaitos. Vienas iš svarbiausių suvažiavimo momentų buvo naujos valdybos rinkimai. Valdybos prezidente tapo jau 3 metus JKLJS veikloje aktyviai dalyvaujanti Rūta Freitakaitė. Viceprezidente išrinkta Lietuvos sėkmės klubo bendrąjkūrėja Evelina Šaulytė. Sąjungos sekretoriumi tapo JKLJS Niukaslo skyriaus įkūrėjas Vygintas Jankus, o buvusios JKLJS Notingemo skyriaus vadovei Paulinai Marcinkevičiūtei patikėtos JKLJS Plėtros projekto vadovo pareigos.

Lietuvių išeivijos institute

2010 m. spalio 29 d. Lietuvių išeivijos instituto Pasaulio lietuvių bendruomenės menėje buvo pristatyta dr. Daivos Dapkutės ir dr. Dalios Kuizinienės monografija „Laisvas

žodis laisvame pasaulyje: atviro žodžio mėnraštis „Akiračiai“ 1968–2005 m.“. Pristatyme dalyvavo Kazys Almenas, Mykolas Drunga, Saulius Pivoras, Egidijus Aleksandravičius ir knygos autorės.

2010 m. lapkričio mėn. Lietuvių išeivijos institute saugoma Broniaus Kviklio kolekcija pasipildė nauja medžiaga, kurią perdavė jo dukros.

2010 m. lapkričio 12 d. Lietuvių išeivijos institute įvyko Lietuvos mokslo tarybos finansuotas metodologinis seminaras „Egzodo paveldas: duomenys, tyrimai, informacijos telkimo metodologija“. Seminare pranešimus skaitė Lietuvių kalbos instituto, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos, Šiaulių universiteto bibliotekos, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos, Kauno technologijos universiteto bibliotekos, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto, Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus, Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos ir Vytauto Didžiojo universiteto atstovai. Diskusijų metu kalbėta apie išeivijos paveldą, duomenų bazes ir metodologiją, išeivių rankraščius ir dovanotas kolekcijas, saugomas įvairiuose Lietuvos muziejuose, archyvuose, bibliotekose.

2010 m. lapkričio 19 d. Lietuvių išeivijos institute vyko Lietuvos mokslo tarybos finansuotas seminaras „Lietuvių diasporos tapatumo tyrimai: problemos ir galimi sprendimo būdai“. Seminare diskutuota apie tautinio tapatumo tyrimų problematiką iš skirtingų perspektyvų (istorinės, literatūrologinės, menotyrinės, sociologinės, antropologinės); tapatumų tyrimų teorinius ir metodologinius pagrindus, tautinio tapatumo sampratą ir jo kaitą; tapatybės konstravimo modelius, tapatumų formas.

2010 m. gruodžio mėn. Lietuvių išeivijos institute saugoma Pasaulio lietuvių bendruomenės kolekcija pasipildė nauja medžiaga, kurią padovanojo ilgametis bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas.

2010 m. gruodžio 16 d. Kauno miesto taryba pritarė siūlymui Lietuvių išeivijos institute steigti Prezidento Valdo Adamkaus biblioteką-muziejų. VDU Atkūrimo tarybos garbės nario, VDU Garbės daktaro ir VDU Tarybos pirmininko Valdo Adamkaus biblioteką-muziejų žadama įkurti VDU ir Kauno miesto savivaldybės įsteigtame Lietuvių išeivijos institute (S. Daukanto g. 25). Išeivijos institute įkurto muziejaus lankytojai galės išvysti Prezidentinę biblioteką, įvairių Valdo Adamkaus daiktų: baldų, paveikslų, kitų interjero detalių, sporto trofėjų, dienoraščių, archyvinį fondą, kurį sudaro daugiausia su V. Adamkaus veikla JAV susiję dokumentai.

2011 m. sausio 6 d. Lietuvių išeivijos institute įteikta Broniaus Bieliuko stipendija. Lietuvių fondo JAV įsteigtas Broniaus Bieliuko stipendijų fondas ir Lietuvių išeivijos institutas jau ketvirtą kartą (nuo 2001 metų) skiria stipendijas Vytauto Didžiojo universiteto studentams. Žymaus lietuvių išeivijos visuomenės veikėjo Broniaus Bieliuko vardinės stipendijos tikslas yra remti gabius, gerai besimokančius studentus, skatinti juos aktyviau dalyvauti mokslinėje ir visuomeninėje veikloje. Šį kartą stipendija skirta VDU Lietuvių literatūros katedros I kurso doktorantui Ramūnui Čičeliui.

2011 m. vasario mėn. Lietuvių išeivijos instituto archyviniai fondai pasipildė Raimundo Mieželio perduota archyvų kolekcija ir biblioteka bei L. Šmulkščio archyvine medžiaga.

2011 m. kovo 16 d. Lietuvių išeivijos instituto Pasaulio lietuvių bendruomenės menėje vyko seminaras, skirtas archeologei ir antropologei, archeomitologijos pradininkei Marijai Alseikaitei-Gimbutienei atminti. Renginyje dalyvavo Arūnas Vaicekauskas, Kornelija Jankauskaitė, Karilė Baltrušaitytė. Vyko filmo apie M. Gimbutienę peržiūra. Renginį organizavo VDU Išeivijos studijų centras ir Etnologijos ir folkloristikos katedra.

2011 m. kovo 24 ir 31 d. Lietuvių išeivijos institute parodytas Amerikos lietuvių režisieriaus Jono Meko filmas „Ar buvo karas?“. Filme užfiksuoti unikalūs kadrai iš lietuvių diasporos JAV gyvenimo po Antrojo pasaulinio karo. Šis filmininko darbas sukurtas 2002 metais Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos užsakymu ir valdžios archyvų lentynose buvo saugojamas apie penkerius metus. Filmas saugomas Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje Vilniuje ir keliose privačiose kolekcijose. Pažintis su vienu iš nedaugelio lietuvių kalba J. Meko įgarsintų kūrinių sudomins istorikus, filologus, antropologus, medijų teoretikus ir menininkus.

2011 m. balandžio 7–8 d. Lietuvių išeivijos institute vyko tarpdalykinė konferencija „Egzilinė tapatybė literatūroje“. Konferencijos dalyviai savo pranešimuose aptarė egzilinę tapatybę globalizacijos kontekste, migracinius ir istorinius atspindžius literatūroje, egzilio rašytojų patirtis tekstuose, tapatybės teorijas ir tapatybės kaitos problematiką.

2011 m. balandžio 18 d. VDU Lietuvių išeivijos institute įvyko susitikimas su naujuoju periodinio leidinio „Pasaulio lietuvis“ redaktoriumi, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininku Kęstu Pikūnu. Susirinkusieji diskutavo, kaip keičiasi pasaulio lietuvijos nūdiena ir ateities vaizduotė, ir kokia misija laukia naujosios laikraščio redakcijos. Pokalbyje dalyvavo Mykolas Drunga ir Egidijus Aleksandravičius.

2011 m. gegužės 5 d. Lietuvių išeivijos institute įvyko Anatolijaus Šluto dokumentikos pristatymas. Apie A. Šluto darbus pasakojo istorijos magistrantė Ina Vaičiūnaitė ir A. Šluto žmona. Buvo rodomi A. Šluto filmai.

2011 m. gegužės 23 d. Lietuvių išeivijos institute vyko tradicinė konferencija, skirta lietuvių išeivijos intelektualinio palikimo svarstyboms „Intelektualinė lietuvių egzilio istorija – 2011“. Joje savo pranešimus skaitė jaunieji kolegos iš Migracijos politikos ir lietuvių diasporos istorijos studijų programos.

2011 m. gegužės 31 d. Lietuvių išeivijos instituto Pasaulio lietuvių bendruomenės menėje buvo įteiktos Lietuvių išeivijos instituto ir Pasaulio lietuvių bendruomenės fondo JAV įsteigtos vardinės Antano Juodvalkio stipendijos Vytauto Didžiojo universiteto studentams. Renginyje dalyvo A. Juodvalkio dukra – poetė Eglė Juodvalkė. Lietuvių išeivijos visuomenininko ir žurnalisto Antano Juodvalkio vardine stipendija siekiama paremti rezistencijos kovų ir partizaninio pasipriešinimo dalyvių palikuonis, gabius gerai besimokančius humanitarinių ir socialinių mokslų sričių studentus, skatinti juos aktyviau dalyvauti mokslinėje ir visuomeninėje veikloje. Stipendijos buvo skiriamos tik pažangiems, gerai besimokantiems, aktyviai studentiškoje, visuomeninėje ar kultūrinėje veikloje dalyvaujantiems rezistencijos kovų ir partizaninio pasipriešinimo dalyvių palikuonims, studijuojantiems Vytauto Didžiojo universitete. Šiai metais stipendijos įteiktos: VDU Socialinių mokslų fakulteto Subkultūrų studijų programos magistrantei **Sigitai Doblytei** ir Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos katedros bakalaurui **Adui Pliopai.**

Informacijos šaltiniai:

www.delfi.lt
www.bernardinai.lt
www.prezidentas.lt
www.iseivijosinstitutas.lt
www.plbe.org
www.urm.lt
www.alfa.lt
www.lrv.lt
www.lietuviams.com
www.pljs.org

Parengė Giedrė Milerytė

Įteikta spaudai 2011 m. birželio 1 d.